

การจัดฟันแฟชั่น : บริโภคเชิงสัญญาณของวัยรุ่นไทย

PSEUDO-ORTHODONTICS: THE CONSUMPTION OF SIGNS AMONG THAI TEENAGERS

อังศณา ฤทธิอยู่ 4937946 LCCS/M

ศศ.ม. (วัฒนธรรมศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ขวัญจิต ศศิวงศาโรจน์, ประ.ด., เสาวภา พรศิริพงษ์, ศศ.ด., ณรงค์ อาจสมิติ, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการให้ความหมายและคุณค่าเชิงสัญญาณของการจัดฟันแฟชั่นในมุมมองของวัยรุ่น รวมทั้งปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการจัดฟันแฟชั่นและผลกระทบต่อสุขภาพช่องปากที่เกิดขึ้นหลังการจัดฟันแฟชั่น กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นวัยรุ่นชายและหญิงที่จัดฟันแฟชั่นอายุระหว่าง 15-24 ปี จำนวน 20 คน และผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้ให้บริการจัดฟันแฟชั่น เพื่อน ผู้ปกครอง และทันตแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดฟัน เก็บข้อมูลช่วงเดือนพฤษภาคม 2551 ถึงธันวาคม 2552 โดยการสัมภาษณ์ระดับลึก การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม การสังเกต และการสืบค้นข้อมูลการจัดฟันแฟชั่นจากสื่อสิ่งพิมพ์และอินเทอร์เน็ต

ผลการศึกษาพบว่า การจัดฟันแฟชั่นของวัยรุ่นเป็นการพยายามใช้พื้นที่ช่องปากนอกเหนือไปจากการใช้งานตามธรรมชาติ โดยอาศัยสัญญาณของเหล็กดัดฟันที่เปรียบเสมือนเครื่องประดับอย่างหนึ่ง เพื่อใช้สื่อถึงความหมายใหม่ โดยที่ไม่ต้องการประโชยชน์ใช้สอยทางด้านการแพทย์แต่อย่างใด รูปแบบของการจัดฟันแฟชั่นที่พบในกลุ่มตัวอย่างมีสองรูปแบบ คือ แบบติดแน่นกับฟัน (15 คน) และแบบถอดได้ (5 คน) กลุ่มที่เลือกแบบแรกส่วนใหญ่เป็นเคาระดับมัธยมศึกษา ซึ่งต้องการสื่อสัญญาณของการเป็นคนยุคใหม่ ทันสมัย และสวยงาม ส่วนกลุ่มที่เลือกแบบถอดได้เป็นวัยรุ่นที่เรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งกลุ่มนี้นอกจากต้องการสัญญาณข้างต้นแล้วยังเห็นว่าการจัดฟันแบบหลังยังตอบสนองในเรื่องการดูดีมีฐานะ ดูเป็นคุณหนูและเป็นที่สนใจของเพศตรงข้ามอีกด้วย ทั้งนี้เหล็กดัดฟันแฟชั่นแบบถอดได้มีราคาแพงกว่าแบบติดแน่นกว่าเท่าตัวและดูเหมือนการจัดฟันจริงมากกว่า นอกจากการให้คุณค่าเชิงสัญญาณของเด็กแล้ว แหล่งจัดฟันแฟชั่นก็สามารถเข้าถึงได้ง่าย ทั้งร้านเสริมสวย ร้านทำฟันปลอม และแผงลอย ประกอบกับขั้นตอนการทำไม่ยุ่งยาก ราคาถูกกว่าการจัดฟันจริง 10-30 เท่า รวมทั้งกลยุทธ์ของธุรกิจจัดฟันแฟชั่นที่สร้างความน่าเชื่อถือในความปลอดภัยให้กับวัยรุ่น นอกจากนี้ผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่ตระหนักถึงอันตรายของการจัดฟันแฟชั่นมากนัก เหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การจัดฟันแฟชั่นแพร่หลายในกลุ่มวัยรุ่น ส่วนผลกระทบต่อสุขภาพที่เกิดขึ้นหลังการจัดฟันแฟชั่นมีตั้งแต่อาการเล็กน้อยๆ เช่น ปวดฟัน เกิดแผลในปาก เหงือกอักเสบ และฟันแตก ไปจนถึงความเสี่ยงต่อการติดเชื้อและผลกระทบต่อการทำงานของฟันที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

จากการที่วัยรุ่นให้ความหมายและคุณค่าของการจัดฟันแฟชั่นแตกต่างไปจากจุดประสงค์เพื่อสุขภาพ ทำให้คุณค่าด้านความปลอดภัยถูกมองข้ามไป ดังนั้นการแก้ปัญหาการจัดฟันแฟชั่นในกลุ่มวัยรุ่นจึงควรทำความเข้าใจชุดความคิดของวัยรุ่น เพื่อนำไปสู่กลวิธีแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับความเข้าใจและความต้องการของวัยรุ่น ควรมุ่งไปที่การชี้ให้เห็นถึงอันตรายของการจัดฟันประเภทนี้ รวมทั้งครอบครัว สื่อ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรแสดงบทบาทในการเป็นเกราะป้องกันเยาวชนไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของกระแสบริโภคนิยม

คำสำคัญ : การจัดฟันแฟชั่น / สุขภาพช่องปาก / บริโภคเชิงสัญญาณ / วัยรุ่นไทย

PSEUDO-ORTHODONTICS: THE CONSUMPTION OF SIGNS AMONG THAI TEENAGERS

ANGSANA RITYOUE 4937946 LCCS/M

M.A. (CULTURAL STUDIES)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: KWANCHIT SASIWONGSAROJ, Ph.D.,
SAOWAPA PORNSIRIPONGSE, Ph.D., NARONG ARDSMITI, Ph.D.

ABSTRACT

The objective of this qualitative research was to investigate the meanings and symbolic values of pseudo-orthodontics (the process of having orthodontic work done that isn't medically necessary) from the perspective of Thai teenagers as well as social factors influencing the practice and other oral health effects after undergoing the procedure. The key informants were 20 fifteen-to-twenty-year-old male and female teenagers who had undergone non-medical orthodontics. Other people interviewed included pseudo-orthodontic providers, friends, parents and professional orthodontists. The data were collected from May 2008 to April 2009 by means of in-depth and group interviews, observations, and pseudo-orthodontic printed and online materials

The findings from the investigation revealed that pseudo-orthodontics among teenagers was an attempt to use oral space for purposes other than what nature dictates by utilizing dental braces as an ornament to convey inventive meanings without taking medical risks into consideration. There were two types of orthodontic styles: a fixed brace (15 key informants) and a removable brace (5 key informants). Those opting for the former were mainly secondary and high school students wanting to convey the symbol of being modern, beautiful and trendy. Those opting for the latter were mainly vocational college students and the symbols included wealthy economic status, being pampered, and sexually appealing in addition to the ones in the former group. Furthermore, a removable brace is twice as expensive as a fixed brace and looks more real. Besides the symbolic values, other factors that caused the subjects to undergo this practice were easy access to service, procedures that were not complicated, prices which were ten to thirty times lower than medical orthodontics, and business strategies that assured them reliability and safety. Parents and concerned agencies were not very aware of the risks of pseudo-orthodontics. Consequently, the practice was common among teenagers. Negative health effects of the practice ranged from toothaches, oral lesions, gum infections, tooth breakage, risks of infection as well as abnormal tooth order.

Due to inventive meanings and symbolic values of pseudo-orthodontics, the safety value was overlooked. To solve the problem of pseudo-orthodontics, society needs to understand how teenagers think and come up with solutions that corresponds with their way of thinking. They should be regularly informed of the risks of non-medical orthodontic. In addition, family institution, mass media and concerned agencies should play a protective role in preventing teenagers from being engulfed with consumerism.

KEY WORDS: PSEUDO-ORTHODONTICS / ORAL HEALTH / THE CONSUMPTION
OF SIGNS / THAI TEENAGERS

147 pages